

Schoolplan
Montessori Lyceum Gooise Meren
2023-2027

Inhoud

1.	DE SCHOOL DIE WIJ WILLEN ZIJN EN WORDEN	4
1.1	Onze basis: het Voortgezet Montessori Onderwijs.....	4
1.2	Onze profilering.....	5
1.3	Onze uitgangspunten	5
1.4	Onze ontwikkeling	6
2.	ONZE KEUZES.....	7
2.1	De brugperiode.....	7
2.2	De jaarindeling	8
2.3	De voorbereide omgeving	8
2.4	De lesopzet in de brugperiode	8
2.5	Keuzewerktijd en verlengde schooldag.....	9
2.6	Takenboekje	10
2.7	Beoordeling en testen	10
2.8	Overgangsbeleid.....	11
2.9	Determinatie.....	12
2.10	Mentoraat.....	12
2.11	Onderwijs op het eigen niveau.....	13
2.12	De pijlers en het curriculum	13
2.13	Vlamweek.....	14
2.14	Introductie, kampen en talenreizen.....	15
2.15	Burgerschap.....	15
2.16	Passend onderwijs	15
3.	PERSONEEL	17
3.1	Wat wij van onszelf vragen.....	17
3.2	Scholing en ontwikkeling.....	17
3.3	Gesprekkencyclus.....	18
3.4	Functiewaardering.....	18
3.5	Begeleiding nieuwe (montessori-)medewerkers	18
3.6	Taakbeleid en werkdruk.....	18
4.	KWALITEITSZORG	19

4.1	'Plan do check act' op school- en sectieniveau.....	19
4.2	Korte lijnen	19
4.3	Zeggenschap	20

1. DE SCHOOL DIE WIJ WILLEN ZIJN EN WORDEN

In dit hoofdstuk beschrijven wij welke school we willen zijn en worden. Eerst schetsen we wat het Voortgezet Montessori Onderwijs inhoudt. Dan formuleren we op welke manier we ons willen profileren en welke uitgangspunten we hanteren bij de ontwikkeling van onze school en ons onderwijs. Tot slot beschrijven we de ontwikkeling die we als school willen doormaken.

1.1 Onze basis: het Voortgezet Montessori Onderwijs

De basis van ons onderwijs wordt gevormd door de uitgangspunten van het voortgezet montessorionderwijs. De drie doelen van het voortgezet montessorionderwijs zijn:

- Het zich kunnen ontwikkelen tot een onafhankelijke persoonlijkheid.
- Het verwerven van bekwaamheden om in studie, werk en samenleving te kunnen functioneren.
- Het op een verantwoordelijke wijze leren vervullen van een maatschappelijke rol.

Omdat Maria Montessori haar methode beschreef voor kinderen tot ongeveer 10 jaar, hebben de schoolleiders van scholen voor VO een jaar of 20 geleden besloten tot een min of meer bindende samenwerking, waarin zij de vertaling maakten uit de geschriften van Montessori naar 12 tot 18-jarigen. De uitwerking voor de praktijk in de scholen loopt uiteen, maar alle VO-scholen hanteren dezelfde 'brede doelen' en gelijke 'karakteristieken'. De scholen zijn overeengekomen dat iedere school om de vier jaar een visitatiegroep uit de andere scholen ontvangt, waarin de ontvangende school laat zien dat de school het montessoripredikaat mag (blijven) dragen. Daarbij moet begrepen worden, dat ook vernieuwingen en aanpassingen aan de veranderende wereld met plezier worden begroet.

De drie brede doelen:

- I. Zelfstandigheid: het zich kunnen ontwikkelen tot een onafhankelijke persoonlijkheid
- II. Creativiteit: het verwerven van bekwaamheden om in studie, werk en samenleving te kunnen functioneren
- III. Maatschappelijke verantwoordelijkheid: het op een verantwoordelijke wijze leren vervullen van een maatschappelijke rol

De scholen stellen zich tot doel om de leerlingen te begeleiden in het worden van 'aardige, vaardige, waardige mensen'. Morele vorming heeft een basale plaats in het onderwijs. Ook gaan montessorianen uit van gelijkwaardigheid binnen en buiten de school.

De karakteristieken:

1. Hoofd, hart en handen: montessorionderwijs biedt een bredere vorming aan dan alleen gericht op cognitieve doelen en streeft naar verdieping van leren door integratie van hoofd, hart en handen.
2. Leren kiezen: het is een voorwaarde voor de ontwikkeling van de zelfstandigheid dat leerlingen leren om keuzes te maken.
3. Reflecteren: reflectie op het leren vormt voor de leerkracht en leerlingen de basis om vast te stellen waar een leerling staat in zijn of haar ontwikkeling en daarnaar te handelen.
4. Sociaal leren: leerlingen zijn in de leeftijdsfase van het voortgezet onderwijs erg gericht op het sociaal functioneren met leeftijdsgenoten. Het van en met elkaar leren is een belangrijke karakteristiek van scholen voor voortgezet montessorionderwijs (vmo)
5. Samenhang in leerstof: leerlingen moeten werkelijkheidsgebieden onderzoeken. Daarmee worden de grenzen tussen de traditionele vakken overschreden.
6. Binnen en buiten school: het leren van bekwaamheden en het verwerven van een maatschappelijke rol vindt in en buiten school plaats. Analoog aan de 'oefeningen voor het dagelijks leven' van de montessoribasisschool, schenken vmo-scholen aandacht aan oefeningen voor het maatschappelijk leven.

1.2 Onze profilering

Het Montessori Lyceum Gooise Meren is een jonge school, die bestaat sinds augustus 2022. De school is enerzijds ontstaan vanuit de wens leerlingen uit Gooise Meren meer keuzemogelijkheden te bieden. Anderzijds komt de school voort uit het idealisme van een groep onderwijsprofessionals die geloven in het montessori-gedachtengoed. Onze school onderscheidt en profileert zich op drie manieren:

1. het Montessori Lyceum is een brede school: mavo, havo, atheneum en gymnasium;
2. het Montessori Lyceum is een Montessorischool;
3. het Montessori Lyceum heeft drie pijlers: digitale technologie, kunst en cultuur en duurzaamheid.

Daarnaast is er de ambitie om samen met de Montessori-basisscholen in het Gooi het Montessori-onderwijs in het Gooi gezamenlijk te ontwikkelen en te presenteren.

1.3 Onze uitgangspunten

Als Montessori Lyceum Gooise Meren hebben wij – met als basis het gedachtengoed van het voortgezet montessorionderwijs – de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- We bieden 'puur' Montessori-onderwijs, in die zin dat we dicht bij de Montessori-uitgangspunten blijven.
- De leerling 'stuurt zichzelf'. Dit betekent dat de docent meer een begeleidende, coachende dan een frontaal docerende rol heeft. Er wordt ook instructie gegeven. Dit gebeurt vaak aan individuele of groepjes leerlingen, naar behoefte.

- We zorgen ervoor dat leerlingen qua tempo en niveau kunnen differentiëren, onder andere door middel van verdiepende opdrachten.
- We gaan uit van de zelfstandigheid van de leerling.
- Wij willen uiting geven aan onze identiteit door aandacht te besteden aan de wereldgodsdiensten en levensbeschouwingen.
- De kwalificerende, socialiserende en persoonsvormende functies van onderwijs zijn voor ons principieel gelijkwaardig. Dit betekent dat onderwijsresultaten in de zin van cijfers alleen voor ons niet zaligmakend zijn.
- We vinden het belangrijk dat we zelf actief en voortdurend bepalen wat we goed onderwijs vinden en daarnaar handelen.
- ‘Goed onderwijs’ is voor ons ook: dat er congruentie bestaat tussen hetgeen we van leerlingen verwachten en wat we van onszelf en onze collega’s verwachten.
- Iedere leerling maakt in de eerste plaats deel uit van een klas. We hechten veel waarde aan de socialiserende werking hiervan.
- Wij vinden het belangrijk dat leerlingen een gemeenschap met elkaar vormen en van elkaar leren. Daarom werken zij met elkaar samen in niveau- en leerjaaroverstijgende verbanden, zoals tijdens de KWT-uren, de vlamweek, de vrijdagmiddagactiviteiten en de kampweek.

1.4 Onze ontwikkeling

Wij willen een goede Montessorischool worden, waarbij het Montessori-gedachtengoed, de gekozen profilering en de bovenvermelde uitgangspunten richtinggevend zijn. Wij willen vooral ons werk goed doen en zo vertrouwen creëren bij leerlingen, ouders en de rest van onze omgeving. We willen de prettige en goede sfeer handhaven vasthouden die we hebben ontwikkeld in het eerste jaar van het bestaan van het Montessori Lyceum Gooise Meren als we doorgroeien naar – op termijn - een school van ongeveer 1200 leerlingen.

2. ONZE KEUZES

In dit hoofdstuk beschrijven we de keuzes die we maken op grond van het theoretisch fundament uit het eerste hoofdstuk.

2.1 De brugperiode

De wet schrijft voor dat leerlingen na het 3e jaar gedetermineerd moeten zijn. De maximale brugperiode beslaat dus drie jaren. Een enkele school hanteert die maximale tijd en de overheid spreekt zich vaker positief uit over een langere onderbouw, vooral in het kader van het verbeteren van kansengelijkheid.

We onderschrijven dat een lange brugperiode wenselijk is, zeker voor de leerlingen die meer tijd nodig hebben voor hun keuze. Een relatief lange brugperiode past bij de uitgangspunten van Montessori, die het kind de kans wil geven te rijpen. Voor de mavoleerlingen is een driejarige onderbouw niet wenselijk, omdat zij eerder een keuze moeten maken. Dat maakt dat we twee routes aanbieden: dat levert voor ieder kind de beste kans op de beste plek:

		atheneum/gymnasium	6
	havo →	atheneum/gymnasium	5
mavo →	havo	atheneum/gymnasium	4
mavo	havo/atheneum/gymnasium		3
mavo/havo ↗	havo/atheneum/gymnasium		2
mavo/havo	havo/atheneum/gymnasium		1

*Met een enkelvoudig havo-advies kan een leerling kiezen voor welke brugklas hij zich aanmeldt.

Door middel van de pijlen zijn de routes van mavo naar havo en van havo naar atheneum/gymnasium inzichtelijk gemaakt. Het omgekeerde is natuurlijk ook mogelijk. Overstappen vanuit MH2 naar HAG3 vindt plaats als voldaan wordt aan de voorwaarden zoals beschreven in het determinatiebeleid. Hierbij vindt gerichte

begeleiding plaats, zodat een leerling zowel inhoudelijk als op sociaal gebied snel aansluiting vindt in de klas.

2.2 De jaarindeling

Vanuit ervaringen van de twee scholen die samenkwamen in de vorming van het MLGM, is gekozen voor een jaarindeling in vier perioden. Dat levert periodes van 8 weken + een 9e week op, waarmee we met een eenvoudige en heldere jaarkalender werken, die aansluit bij het vakantierooster van de overheid. In iedere periode valt een vakantie. De 9^e week noemen we de 'vlamweek'.

2.3 De voorbereide omgeving

Het montessoriaanse begrip 'voorbereide omgeving' is te vinden in vele aspecten van het onderwijs. Het vormt de basis voor de organisatie die zichtbaar is in het takenboekje, de studiewijzer, het materiaal en de lessentabel. Ook in het fysieke leslokaal is dit fenomeen belangrijk. MLGM ontvangt de leerling in een 'prikkelarm' lokaal (geen telefoons!), waar wat afleidt van de taak zoveel mogelijk wordt vermeden.

Er is een wand met vervaardigd materiaal van de leerlingen, geordend opgehangen, en een wand met kasten met materialen voor de leerling en docent. Dat materiaal voldoet aan de criteria van de montessorivereniging. De leerling pakt wat hij nodig heeft. De tafels staan in groepjes om samenwerken mogelijk te maken. In de voorbereide omgeving staan de leerling en zijn taak voorop.

2.4 De lesopzet in de brugperiode

Montessori beschouwt de docent als begeleider, als coach, van de leerling. De leerling heeft zijn taak (beschreven in het takenboekje) en vraagt de hulp van de docent als hij dat nodig heeft. De lestijd is dus tijd van de leerling. Dat betekent dat de docent de leerlingen welkom heet in de les, zorgt voor een prettige sfeer en kort, maximaal een kwartier, uitleg geeft. Hij verkent of er een gemeenschappelijk vraagstuk is dat in een klassikaal leermoment besproken moet worden. Daarna gaan de leerlingen aan de slag met hun taak. De docent start zijn 'grote ronde'. Hij loopt langs de tafels om te zien hoe leerlingen erbij zitten, of iedereen aan het werk kan, hij signaleert of er vragen zijn en neemt die mee naar de 'kleine ronde'. In die ronde gaat hij met een krukje - 'op ooghoogte' - langs de leerlingen die een vraag hebben of hulp nodig hebben. Die hulp kan bestaan uit het geven van feedback of van instructie, of uit het stellen van vragen om de leerling te stimuleren. Soms zal hij een grotere of kleinere groep formeren rond eenzelfde vraagstuk. Na de kleine ronde volgt de observatie. De docent observeert een of meer leerlingen in hun gedrag. Kan de leerling zich voldoende concentreren op zijn taak? Werkt hij met plezier, zoekt hij zelfstandig naar oplossingen? Een kijkwijzer kan de observatie ondersteunen. Een andere belangrijke activiteit is het aftekenen van de taak van de leerling. Hier bespreekt en beoordeelt de docent een door de leerling

aangeboden taak. Is de taak naar behoren gedaan? Hoe is de leerling te werk gegaan? Wat ervaart de leerling als lastig en hoe gaat hij daar dan mee om? Dit is de check om te zien of de leerling alles heeft begrepen of heeft geleerd. Een aftekening volgt pas na de bespreking. Vanzelfsprekend wordt de aftekening nog niet gezet als de leerling dat onderdeel niet goed heeft aangepakt of zich niet voldoende heeft ingespannen.

Om de leerling eraan te herinneren wat er op enig moment van hem wordt verwacht, zijn er grote magneten voor op het bord ontworpen, die met symbolen aangeven dat leerlingen bijvoorbeeld stil werken of samenwerken, dat er na de instructie een kleine ronde volgt, of dat er nu tijd voor aftekenen is gepland.

Leerlingen gedijen bij rust. Veel korte lessen zorgen voor meer verloren tijd in de randen van de les. We hanteren een lestijd van 60 minuten, zodat een leerling tenminste een half uur zelfstandig kan werken in de zelfwerkijd en de docent tijd heeft voor het klassenmanagement en zijn taken.

2.5 Keuzewerkijd en verlengde schooldag

De cultuur in de school maakt dat leerlingen hun keuzewerkijd als een essentieel deel beschouwen van het onderwijs. Het uitgangspunt is dat de keuzewerkijd van de leerling is. Leerlingen die zelfstandig aan hun taken werken, hebben behoefte aan de meest korte lijn om een docent om hulp te vragen. Een dagelijkse band in het rooster maakt dat de leerling steeds toegang heeft tot een vakdocent (dat kan natuurlijk niet steeds de eigen docent zijn) en geen vertraging hoeft op te lopen. Naast werken aan een vak kan de leerling ook kiezen voor een keuze-uur in de bibliotheek, voor een samenwerkingsgroepje of voor leren in de stilleruimte.

In één week worden alle vakken minimaal één keer aangeboden. In het keuze-uur staan er dus van alle vakken een of meer docenten in het rooster, en de leerling kiest bij welk vak of bij welke docent hij gaat werken. Dat maakt dat er in een keuze-uur een niet vooraf bepaald aantal leerlingen uit verschillende klassen komen. Het maximale aantal leerlingen in een keuze-uur is 25.

De keuze voor het vak ligt steeds bij de leerling, maar waar de vakdocent in het gesprek met de leerling komt tot het besluit om de leerling te steunen met meer tijd of gerichte aandacht, kan een 'verplichte keuze' worden voorgeschreven.

In het keuze-uur kan de leerling de docent vragen om af te tekenen; dat kan alleen bij een docent van het vak zelf.

Dagelijks is er voor alle leerlingen in het laatste uur ruimte in de school om in rust te werken aan de taak. Anders dan in de KWT is deelname aan de verlengde schooldag

facultatief. De leerling kan besluiten om na de lessen aan een taak te werken, of om met leerlingen uit zijn groepje aan de slag te gaan met een samenwerkingsopdracht.

2.6 Takenboekje

Wie de verantwoordelijkheid voor het werk bij de leerling legt, zal hem een overzicht moeten bieden van doelen, taken en wijze van afronding. Dit overzicht biedt het takenboekje. Alle taken voor een half jaar staan hierin vermeld. Streven is om toe te werken naar een takenboekje per jaar en om op uniforme wijze de doelen, taken en afronding te vermelden.

Voor het takenboekje gelden de onderstaande uitgangspunten:

1. Het takenboekje behoort toe aan de leerling en is overzichtelijk in zijn opmaak en is helder geschreven.
2. In het takenboekje staan geen leerdoelen. Die staan in de studiewijzer.
3. De taken in een periode heten alle gezamenlijk 'de periodetaak.'
4. Elke periodetaak heeft een kennis-, verwerkings-, en samenwerkingselement.
5. De bovenstaande elementen hoeven niet gespecificeerd te worden, maar kunnen te allen tijde inzichtelijk worden gemaakt voor wie daarom vraagt.
6. De verdiepings-/ondersteuningsopdrachten worden opgenomen in de studiewijzer door middel van een kleurensysteem.

2.7 Beoordeling en testen

Het aftekenen geschiedt in de lessen en eventueel tijdens de keuzewerktijd. In het takenboekje is ruimte voor de aftekening - met de kwalificatie Goed, Voldoende of Onvoldoende - en feedback via beoordelingselementen. Leerlingen bepalen hun eigen tempo, maar in de studiewijzers (die fungeren naast het takenboekje) ligt wel het 'normtempo' vast. Een leerling weet via de studiewijzer ook of en wanneer er klassikale instructie over een deel van de stof staat gepland. Zo heeft hij grip op zijn planning. Overigens bevat de studiewijzer ook informatie over ondersteuning en verdieping.

Uit het takenboekje volgen ook de testen per periode. We zien dat beperking van het aantal testen noodzakelijk is, zowel voor de leerling als voor de docent. Door de inrichting van het onderwijs weet de docent wat een leerling aankan, hoe hij werkt, waar hij inzicht toont. Bij het bespreken van het werk en het aftekenen in het takenboekje krijgt de docent inzicht in het niveau en in de werkhouding van de leerling. Anderzijds wil de docent soms ook een 'hard gegeven' hebben om zijn beoordeling mee te verantwoorden.

Het uitgangspunt is om per periode te komen tot een beoordeling uitgedrukt in een cijfer. Iedere sectie heeft de keuze om te beoordelen via:

- 1 een test, opgenomen in het takenboekje (en in het PTO van die periode);
- 2 een andersoortige opdracht die met een cijfer wordt beoordeeld;

3 een beoordeling uit de kwaliteit van het afgetekende werk (en dus niet te testen)

Het MLGM kent geen toetsweken. Testen (of afronden op andere wijze) vindt plaats tijdens de lessen. Alle taken in het takenboekje moeten zijn voldaan en worden beoordeeld – afgetekend - met G, V of O. Daarbij kan feedback worden gegeven op de Verwerking, het Inzicht en is er ruimte voor een TaakAfhankelijke beoordeling (VITA) Tot slot is er ruimte om opmerkingen te plaatsen t.b.v. de werkbespreking (het wekelijkse mentorgesprek). Alle testen worden opgebouwd volgens het RTTI format. (Reproductievragen, Trainingsgerichte toepassingsvragen, Transfergerichte toepassingsvragen en Inzicht- & Innovatievragen).

De testen zijn vastgelegd in het PTO, waar ze evenredig over het jaar zijn verdeeld. Zo weten secties en leerlingen weten wanneer er getest wordt. Als een docent onvoldoende voortgang bij het aftekenen signaleert, kan hij de leerling de mogelijkheid tot het maken van de test op het geroosterde moment ontzeggen. De test moet dan in de vlamweek worden ingehaald.

Het testbeleid wordt uitgewerkt door een werkgroep. Deze buigt zich onder meer over vragen als: hoe kom je tot de beste kwaliteit testen? Welke toetsmatrijs hanteren we? Hoe beoordelen we elkaars testen? Welke rol hebben testen bij de determinatie?

Tot die tijd werken we met de volgende uitgangspunten:

1. Indien een leerling nog niet klaar is voor de test kan hij in overleg met de vakdocent en mentor besluiten om de test uit te stellen. De test vindt dan plaats in de vlamweek van die periode.
2. Als de docent onvoldoende voortgang signaleert bij het aftekenen, kan hij de leerling de mogelijkheid tot het maken van de test op het geroosterde moment ontzeggen. De test moet dan in de vlamweek worden gemaakt.
3. Uitgangspunt is dat de leerling een tweede kans heeft en bij een tegenvallend resultaat de test mag herkansen in de vlamweek. Er wordt wel een maximum aantal herkansingen vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van leerlingbespreking.nl.

2.8 Overgangsbeleid

Een leerling wordt bevorderd als hij voldoet aan de onderstaande norm:

1. alle taken zijn afgetekend. Van alle taken moet de verwerking met minimaal een voldoende zijn afgetekend;

2. de leerling laat voldoende ontwikkeling zien in de ontwikkelpunten die zijn opgesteld naar aanleiding van de voortgangsgadering in januari¹;
3. de overgangsgadering bestaande uit de mentor, de leerjaarcoördinator en de afdelingsleider zien voldoende perspectief voor de leerling om zijn schoolcarrière op hetzelfde niveau voort te zetten. Zij baseren zich daarbij op het takenboekje, de gegevens vanuit de lesgevende docenten en de gerealiseerde doelen uit het eventuele ontwikkelplan van de leerling.

Een leerling wordt niet bevorderd wanneer:

1. er taken niet zijn afgetekend;
2. er taken zijn die op verwerking onvoldoende zijn afgetekend;
3. de leerling door buitengewone omstandigheden te veel van de onderwijstijd heeft gemist om het volgende schooljaar mee te komen;
4. de overgangsgadering bestaande uit de mentor, de leerjaarcoördinator en de afdelingsleider onvoldoende ontwikkeling hebben vastgesteld naar aanleiding van het ontwikkelplan.

2.9 Determinatie

In 2M/H en in 3H/V vindt de determinatie plaats. Bij de voortgangsgadering in november heeft de leerling zijn keuze voor het vervolg met de mentor besproken. Leerling, mentor en ouders komen in een driehoeksgesprek tot een plan om dit doel te bereiken. De mentor volgt de vorderingen. De leerling kan doorstromen naar het gewenste onderwijstype indien:

- de leerling de overgangsnorm heeft gehaald (zie overgangsbeleid)
- aan alle punten uit het ontwikkelplan is voldaan
- alle aftekeningen op 'inzicht' voldoende zijn
- mentor, leerjaar coördinator en afdelingsleider voldoende perspectief zien voor de leerling om het onderwijs op het gekozen niveau af te ronden.

2.10 Mentoraat

De mentor heeft in het onderwijs een spilfunctie: hij is het eerste aanspreekpunt voor de leerling, bespreekt de vorderingen en de planning en voert het gesprek over het welbevinden met zijn mentorleerling. Daartoe is er een wekelijks overleg van mentor

¹ Indien een leerling onvoldoende ontwikkeling laat zien dan wordt dat op de voortgangsgadering in januari vastgesteld. De mentor maakt daarop samen met leerling en ouders een plan om de ontwikkeling en voortgang van de leerling te verbeteren (het ontwikkelplan). De voortgang van dit plan wordt gedurende de rest van het jaar gemonitord door de mentor. Indien er onvoldoende voortuitgang wordt geboekt, zal de leerling een dwingend advies krijgen om zijn onderwijs binnen een ander onderwijstype of op een ander niveau te vervolgen.

en mentorleerling, de werkbepreking, waarin de leerling laat zien wat hij in de vorige week heeft gedaan (wat is afgetekend, hoe loopt de planning), wat is gelukt (goed gewerkt!) en wat niet (reflectie, hoe krijg je het nu wel voor elkaar). In de begeleiding geldt: 'zie het kind, ken het kind en weet waarin en waartoe je begeleidt.'

De mentor heeft tot taak de eigenwaarde en zelfstandigheid te bevorderen; hij kent de sterke punten en ontwikkelpunten van zijn mentorleerling op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Naast het individuele gesprek met de leerling verschaft de mentor inzicht in groepsprocessen in de klas. Hij communiceert met collega's en ouders. In de mentorengroep neemt hij een rol in het ontwerpen van mentorlessen. Hij bindt de leerling aan de brede ontwikkeldoelen, onder meer door het stimuleren van het werken aan het montessoridossier.

Vanzelfsprekend moet er ook aandacht en ruimte zijn voor het klassenmentoraat, waarin de mentor de klas begeleidt in het maken en nakomen van afspraken (hoe willen we met elkaar omgaan) en andere 'leefstijlonderwerpen'; het oefenen met planning, samenwerkingsopdrachten, enzovoort.

We rekenen per klas met 25 leerlingen en met twee persoonlijke mentoren (een mentor heeft dus 12 of 13 mentorleerlingen). De mentoren vervullen samen ook het klassenmentoraat in één lesuur per week. Mentorenduo's maken zelf een verdeling. De mentoraatslessen vinden plaats in de band 'persoonlijk mentoraat' die is terug te zien in het lestijdenoverzicht. Op de lessentabel laten we dit tot uitdrukking komen als 1,5 uur mentoraat.

2.11 Onderwijs op het eigen niveau

Iedere leerling werkt aan zijn eigen leerlijn. In de studiewijzer staat stof op normniveau, en op ondersteunend en uitdagend niveau. De niveaus zijn door gebruik van verschillende kleuren voor de leerling te herkennen. In de werkbepreking ontmoet de mentor leerlingen die hun taken met gemak aankunnen en die meer ruimte hebben. Mentor en vakdocent stimuleren de leerling in deze keuze.

Andere leerlingen hebben hun tijd nodig voor het voltooien van de periodetaak op het normniveau en weer andere tekenen voor een of meer vakken de ondersteunende taken af. De mentor bespreekt wekelijks de vorderingen en planning.

2.12 De pijlers en het curriculum

De lessentabel voor de onderbouw toont naast de 'gewone vakken' een aantal schoolspecifieke keuzes, de 'pijlers'. Het MLGM profileert zich op drie vlakken:

- I kunst en cultuur
- II (digitale) technologie

III duurzaamheid

Het rooster voor de 1e en 2^e klassen biedt per periode steeds 2 uur kunst en cultuur naast 2 uur digitale technologie.

Ook het tweede leerjaar krijgen leerlingen kunst en cultuur en digitale technologie aangeboden. Aan het eind van het tweede jaar maken ze een keuze voor het vervolg van hun schooltijd. Daarmee doen we recht aan de montessoriaanse karakteristiek ‘leren kiezen’.

Kunst en cultuur zal zichtbaar zijn in de school door bijvoorbeeld de vlamparade (je ‘ziet’ leerlingen met kunst en cultuur bezig als je door de school loopt), door werk van leerlingen tentoon te stellen in het gebouw en door het brede aanbod van kunst en cultuur in de lessen.

Als onderdeel van digitale technologie wordt informatiekunde, mediawijsheid, het leren inrichten van de computer aangeboden. Daarnaast maken de leerlingen kennis met robotica, programmeren, theorie over algoritmes en de ethische vragen, bijvoorbeeld over het verzamelen van bigdata aan bod komen.

De school wil duurzaamheid aan de leerlingen voorleven. De inrichting heeft een heldere, schone, simpele uitstraling. We gaan bewust met materialen om, waarbij we verspilling voorkomen en hergebruik stimuleren. Montessori haar kosmische wereldbeeld sluit naadloos aan bij het groene denken van onze tijd. Het thema duurzaamheid komt steeds tot uitdrukking in de vlamweken.

2.13 Vlamweek

Elke periode wordt afgesloten met een ‘vlamweek’. Omdat de vlamweek integraal onderdeel van ons onderwijs is, levert ieder vak zijn bijdrage. In de vlamweken staan de volgende zaken geroosterd:

1. een vakoverstijgende project: leren door verbinding tussen de vaklessen en de buitenwereld;
2. reparatiemomenten; in een band van twee uren per dag heeft de leerling tijd om nog af te tekenen; om testen in te halen en om gemaakte testen te herkansen;
3. driehoeksgesprekken en gesprek over voortgang van het montessoridossier;
4. workshops en gastlessen;
5. extra aanbod van gymnasiumlessen door de sectie klassieke talen. Het onderwerp kan aansluiten op het thema van de vlamweek.

2.14 Introductie, kampen en talenreizen

Om een goede start te maken, begint het jaar met twee introductiedagen voor alle leerlingen. Een montessoriaans verschijnsel zijn de kampen. Omdat het cognitieve leren -hoofd- veel aandacht krijgt in het schooljaar, is een aanbod gewenst waarin het werken vanuit hart en handen zoveel mogelijk leerlingen uitdaagt. In het jaarrooster is daarom een kampweek opgenomen. Oudere leerlingen helpen in de organisatie en in de begeleiding; de leerjaren lopen dooreen.

De taal- en cultuurreizen kunnen in dezelfde week worden georganiseerd, zodat er een uitnodigende, bruisende week ontstaat, waarin alle leerlingen op stap zijn (M4, H5 en V6 hebben al examen gedaan). Deze week sluit aan bij onze visie op onderwijs en het combineren van kampen en reizen maakt vorming van een efficiënt jaarrooster mogelijk. Een mogelijke toekomstige indeling:

klassen 1,2, HAG3	kampen; A5 organiseert en begeleidt
M3, H4, A/G4	taal- en cultuurreizen
G5	Rome

2.15 Burgerschap

Er is een onmiskenbaar verband tussen de brede doelen en de karakteristieken van Montessori-onderwijs en de burgerschapsopdracht die de school meekrijgt van overheid en samenleving. We willen dat bij de (verdere) ontwikkeling van het onderwijs de burgerschapsdoelen expliciet aandacht krijgen. Hiertoe stellen we een burgerschapscoördinator aan die hierop stuurt en die een burgerschapsdocument voor het Montessori Lyceum opstelt.

2.16 Passend onderwijs

De ambities met betrekking tot passend onderwijs en de wijze om deze te realiseren, zijn vastgelegd in het *Beleidsplan passend onderwijs* van Volant. De kern ervan is deze:

De afgelopen jaren heeft de ondersteuning bij leer- en ontwikkelingsproblematiek zich vrijwel uitsluitend gericht op begeleiding van de leerling buiten de klas. Dit terwijl het probleem meestal ontstaat en zich voordoet in de klas. Passend onderwijs gebeurt in de klas. De leerlingbegeleiders, ambulante begeleider en orthopedagoog zullen de docenten hierin ondersteunen. Daarnaast is de samenwerking tussen docenten van belang om tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

Passend onderwijs doe je niet alleen, maar samen. De mentor is hierbij de spil.

Om integrale leerlingenzorg en goede ondersteuning te kunnen bieden, zijn er binnen VOLANT een orthopedagoog en ambulante begeleider die VOLANT breed ondersteuning verlenen op de scholen en de reboundvoorziening Focus! Zij kunnen trainingen geven en individuele- of groepsbegeleiding en zijn ook elders binnen VOLANT inzetbaar. De scholen hebben daarnaast allen hun eigen zorgcoördinator, leerlingbegeleiders en mentoren.

‘Passend onderwijs’ betekent voor het Montessori Lyceum Gooise Meren specifiek:

- dat we ook leerlingen op een fijne en succesvolle manier naar een diploma begeleiden die (aanvankelijk) niet zo gemakkelijk mee kunnen komen;
- dat wij met een ‘pedagogisch oog’ naar de leerlingen kijken. We gaan na – als school en als individuele docenten – wat wij kunnen doen om de leerlingen succesvol te laten zijn.

3. PERSONEEL

3.1 Wat wij van onszelf vragen

Wij vragen van onszelf dat we professionals zijn en ons daarnaar gedragen. Dit betekent voor ons dat we gemotiveerd zijn om onszelf voortdurend te verbeteren, individueel en samen met collega's. Dit doen we onder andere door feedback te organiseren en hiervan te leren.

Bovendien willen we de leer van Montessori voorleven, zowel in de omgang met de leerlingen en ouders als de omgang met elkaar. Belangrijk in dit verband zijn de volgende zaken:

- we werken met als uitgangspunt van 'vrijheid in gebondenheid';
- we werken vanuit een pedagogische grondhouding en dit is terug te zien in alles wat we doen

3.2 Scholing en ontwikkeling

Zoals staat beschreven in de notitie *Gesprekkencyclus* van Volant, brengt de leidinggevende minimaal één keer per kalenderjaar een lesbezoek bij alle docenten en OOP'ers met lesgebonden taken van zijn afdeling. Op het Montessori Lyceum brengt daarnaast de leerjaarcoördinator één maal per jaar een lesbezoek en wordt het afleggen van lesbezoeken van docenten onderling gestimuleerd. Wij gaan uit van twee collegiale lesbezoeken per jaar binnen en twee buiten de sectie. Bij de lesbezoeken wordt gebruik gemaakt van de kijkwijzer die speciaal voor het Montessori Lyceum is ontwikkeld.

Op het Montessori Lyceum plegen docenten periodiek intervisie. De intervisie krijgt een plek in het jaarrooster.

Alle medewerkers van het Montessori Lyceum hebben de basiscursus montessorididactiek en -pedagogiek gevolgd. Ervaren docenten die zich verder willen ontwikkelen kunnen – in overleg met hun leidinggevende – een verdiepingcursus volgen.

Het Montessori Lyceum hecht er belang aan om scholing en ontwikkeling ook samen met Montessori-basisscholen te organiseren en aan te bieden, omdat wij denken dat dit ondersteunend is voor de ambitie van de gezamenlijke Montessorischolen in het Gooi om het Montessori-onderwijs in het Gooi gezamenlijk te ontwikkelen en te presenteren.

Alle medewerkers van het Montessori Lyceum nemen deel aan het aanbod dat de Volant Academie organiseert voor de gehele stichting.

3.3 Gesprekkencyclus

In de notitie *Gesprekkencyclus* wordt beschreven hoe de gesprekkencyclus eruit ziet. De basisgedachte is dat iedere medewerker één keer per jaar een gesprek heeft in het kader van de gesprekkencyclus. Dit is een ontwikkel- of een voortgangsgesprek. In de gesprekken die worden gevoerd met collega's van het Montessori Lyceum, wordt altijd aandacht besteed aan de zaken die hierboven zijn benoemd in de paragraaf waarin is beschreven wat wij van onszelf vragen.

3.4 Functiewaardering

Voor het Montessori Lyceum is het belangrijk dat er een duidelijk beleid is met betrekking tot functiewaardering. Dat is er op het moment waarop dit schoolplan tot stand komt nog niet. Afsproken is dat het beleid met betrekking tot functiewaardering op het niveau van de stichting wordt gemaakt. Hiertoe is er een werkgroep samengesteld. De planning is dat deze werkgroep in schooljaar 2023-2024 een advies formuleert aan het CMT waarover het CMT nog in 2023-2024 een besluit wil nemen.

3.5 Begeleiding nieuwe (montessori-)medewerkers

Nieuwe collega's – of ze nu van buiten of van binnen de stichting komen – moeten goed worden ingewerkt. Dit is belangrijk voor henzelf, maar ook voor de school. Alles staat of valt erbij in hoeverre we met elkaar in staat zijn het onderwijsconcept zoals we hebben bedacht uit te (blijven) voeren. Daarom krijgen alle nieuwe collega's een programma aangeboden met verschillende elementen, waaronder intervisie en diverse lesbezoeken, zowel van hun leidinggevende als van één of meerdere andere collega's.

3.6 Taakbeleid en werkdruk

Enkele collega's van het Montessori Lyceum hebben met elkaar en met externe begeleiding een taakbeleid voor het Montessori Lyceum ontwikkeld. Dit wordt aan het begin van 2023-2024 in stemming gebracht.

Overigens vinden we het belangrijk dat we met elkaar in gesprek zijn over onze ambities, de tijd die we hebben om deze te realiseren en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Dit is extra belangrijk, omdat bij het Montessori Lyceum bevlogen en ambitieuze collega's werken, waardoor we soms meer willen dan we kunnen realiseren in de beschikbare tijd. Indien noodzakelijk moeten we bereid zijn op onderdelen onze ambities bij te stellen.

4. KWALITEITSZORG

Kwaliteitszorg zien wij als '[...] de wijze waarop de kwaliteit van het onderwijs wordt bepaald, bewaakt, geborgd, verbeterd en verantwoord.'² Als Montessori-VO-school hebben wij te maken met twee vormen van *externe kwaliteitszorg*, namelijk die van de overheid en die van de Nederlandse Montessori Vereniging. Daarnaast hebben wij als Montessori Lyceum Goose Meren onze eigen ideeën over kwaliteitszorg en zijn wij onderdeel van het systeem van kwaliteitszorg van de stichting Volant. Deze twee samen vormen de *interne kwaliteitszorg*. Die wordt hieronder beschreven.

4.1 'Plan do check act' op school- en sectieniveau

Op schoolniveau wordt vierjaarlijks een schoolplan gemaakt en jaarlijks een jaarplan. Voorafgaand aan het opstellen van een nieuw school- dan wel jaarplan vindt een evaluatie van het voorgaande school- dan wel jaarplan en wordt bepaald welke bijstellingen nodig zijn.

Op het niveau van de sectie wordt elk jaar een sectieplan gemaakt dat aansluit bij de onderwijskundige uitgangspunten van de school. Het sectieplan geeft mede richting aan de takenboekjes. Voorafgaand aan het opstellen van nieuwe sectieplannen worden de voorafgaande sectieplannen geëvalueerd en wordt bepaald welke bijstellingen nodig zijn.

4.2 Korte lijnen

We vinden het belangrijk dat er korte lijnen zijn. Hiermee bedoelen we dat we de school zo willen organiseren dat alle betrokkenen snel ergens terecht kunnen om iets te bespreken of om een idee ter verbetering te presenteren.

Dit doen we onder andere via onze overlegorganen. De schoolleiding overlegt met leerlingen in de leerlingenraad. Dit overleg vindt tenminste één keer per maand plaats. Overigens kunnen leerlingen hun feedback kwijt in de mentorlessen en in het wekelijkse gesprek dat iedere leerling met zijn mentor heeft.

De schoolleiding overlegt met ouders in de ouderraad, die ongeveer zes keer per schooljaar bijeen komt. Overigens kunnen ouders hun feedback kwijt tijdens de ouderavonden.

Vanwege het belang van korte lijnen, willen we de school organiseren in teams die een zekere mate van autonomie hebben. Ook hier geldt: vrijheid in gebondenheid. De 'gebondenheid' wordt in dit geval bepaald door het schoolplan, het jaarplan en de

² In navolging van www.projectlerenverbeteren.nl.

afspraken die worden gemaakt in het MT van de school. De teams staan onder leiding van een afdelingsleider. Een dergelijke structuur heeft ook nadelen: zo zullen sommige collega's les geven in meerdere teams, terwijl ze aan de overleggen van slechts één team kunnen deelnemen. Wij vinden de voordelen – korte lijnen – echter opwegen tegen de nadelen.

4.3 Zeggenschap

Zeggenschap over het beleid vergroot de kans dat het beleid goed is en dat het kan worden uitgevoerd. Daarom wordt het beleid waar mogelijk – binnen de vastgestelde kaders - met collega's opgesteld. Voorbeelden hiervan zijn:

- de totstandkoming van het taakbeleid. Hiervoor is een opdracht geformuleerd door de directie. Drie medewerkers van de school hebben vervolgens het taakbeleid – met externe ondersteuning – opgesteld. MR en directie spraken van tevoren af dat zij zouden instemmen als het taakbeleid voldoet aan de kaders die in de opdracht zijn benoemd;
- de manier waarop dit schoolplan tot stand is gekomen. Alle collega's hebben de gelegenheid gekregen ideeën en voorstellen ter verbetering aan te dragen.

De schoolleiding wil bevorderen dat collega's verantwoordelijkheid nemen. Daarom stimuleert zij dat collega's zaken aanpakken om ze te verbeteren. Ook hier geldt dat dit moet plaatsvinden binnen de afgesproken kaders, zoals het schoolplan en het jaarplan.

De formele zeggenschap is belegd bij de medezeggenschapsraad, waarin leerlingen, ouders en collega's zijn vertegenwoordigd. Op het moment dat dit schoolplan wordt geschreven, is er nog een gezamenlijke MR voor de Vitusmavo, het Willem de Zwijger College en het Montessori Lyceum. In de komende periode wil de schoolleiding in gesprek met de MR om gezamenlijk de vraag te beantwoorden hoe de zeggenschap op een Montessorischool eruit zou moeten zien. Wij streven naar een medezeggenschap waarin de MR vooral toets op de vorm. Wij kunnen dit bevorderen door binnen het Montessori Lyceum zodanig te werken dat wij leerlingen, ouders en collega's in een vroegtijdig stadium betrekken bij het besluitvormingsproces.

